

Ритейл ветеринарних імунобіологічних препаратів на українському ринку ветеринарних вакцин

I. В. Бушуєва^{A,C-F}, Н. М. Борисенко^{B-E}

Запорізький державний медичний університет, Україна

A – концепція та дизайн дослідження; B – збір даних; C – аналіз та інтерпретація даних; D – написання статті; E – редагування статті; F – остаточне затвердження статті

Мета роботи – встановити індикатори особливостей ринку ветеринарних препаратів; визначити рівень насиченості та відповідного забезпечення сектора сільськогосподарських тварин ветеринарними препаратами, що входять у Перелік ветеринарних імунобіологічних препаратів, які зареєстровані в Україні; проаналізувати ринок зареєстрованих імунобіологічних препаратів за лікарськими формами; дослідити частки ринку фармацевтичних фірм-власників реєстраційних посвідчень (українських і закордонних) і фірм-виробників (українських і закордонних) цієї продукції; узагальнити залежність асортименту використовуваних вакцин для птахів від найчастіших хвороб у цьому господарстві та загальної епізоотичної ситуації в регіоні.

Матеріали та методи. Протягом дослідження використали синтетичний, аналітичний методи, а також методи інформаційного пошуку, систематизації, порівняння, графічний, статистичний, описовий, узагальнення. Матеріалами дослідження стали Закон України «Про ветеринарну медицину», Перелік ветеринарних імунобіологічних препаратів, що зареєстровані в Україні станом на 10.04.2019 р., офіційна інформація Державної служби статистики України (Департаменту статистики сільського господарства та навколишнього середовища) за 2018 – червень 2019 р., звіти консалтингової групи Pro-Consulting і компанії IndexBox Marketing.

Результати. Результати дослідження дають можливість для управління насиченістю ринку ветеринарних імунобіологічних препаратів; коригування його місткості та наповнення препаратами залежно від потреби часу; створення здорової конкуренції між закордонними учасниками ринку та вітчизняними виробниками; виявлення головних показників ринку (кон'юнктури, попиту та споживання імунобіологічних препаратів), що дасть змогу побудувати прогнози розвитку бізнесу, оцінити потенціал росту, можливості та загрози на ринку; залучення на вітчизняний ринок ветеринарних закордонних фірм-власників реєстраційних посвідчень і фірм-виробників ефективних, доступних за вартістю та якістю вакцин для підтримання стабільної епізоотичної ситуації в сільських господарствах, приватному секторі регіонів і загального благополуччя епізоотичного стану в державі.

Висновки. Опрацювання, елементи систематизації, зіставлення та узагальнення нормативно-законодавчої бази: Закону України «Про ветеринарну медицину»; Переліку ветеринарних імунобіологічних препаратів, що зареєстровані в Україні станом на 10.04.2019 р.; офіційної інформації Державної служби статистики України (Департаменту статистики сільського господарства та навколишнього середовища) за 2018 – червень 2019 р. – показали, що на ринку України наявні можливості для входу нових учасників (зокрема вітчизняних виробників), зручніших для дистрибутора, ніж для виробника. Ризики та бар'єри входу на ринок пов'язані, головним чином, із високим рівнем конкуренції в галузі.

Retail of veterinary immunobiological preparations on the Ukrainian market of veterinary vaccines

I. V. Bushuieva, N. M. Borysenko

The purpose of the work is to determine the indicators of the peculiarities of the market of veterinary preparations; To carry out studies on the level of saturation and appropriate provision of the agricultural animals sector with veterinary drugs included in the List of Veterinary Immunobiological Drugs registered in Ukraine; to analyze the market of registered immunobiological drugs for medicinal forms; to research the market share of pharmaceutical companies – holders of registration certificates (Ukrainian and foreign) and companies – producers (Ukrainian and foreign) of this product; to summarize the dependence of the range of used vaccines for birds from their most frequent diseases in a particular farm and the general epizootic situation in the region.

Materials and methods. We used synthetic, analytical, information retrieval, systematization, comparison, graphical, statistical, descriptive, generalization methods. The materials of the study were the Law of Ukraine "On Veterinary Medicine"; The list of veterinary immunobiological preparations registered in Ukraine as of 04/10/2019; official information of the State Statistics Service of Ukraine (Department of Agriculture and Environment Statistics) for 2018 – June 2019, reports of the consulting group Pro-Consulting and IndexBox Marketing.

Results. The results of the study provide an opportunity to control the saturation of the market for veterinary immunobiological preparations;

ВІДОМОСТІ ПРО СТАТТЮ

<http://pharmed.zsmu.edu.ua/article/view/198188>

УДК 615.37:636:339.37(477)
DOI: 10.14739/2409-2932.2020.1.198188

Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики. 2020. Т. 13, № 1(32). С. 137–146

Ключові слова: ритейл ринку, моніторинг, тваринництво, птахівництво, ветеринарні імунобіологічні препарати, вітчизняна продукція, закордонна продукція.

*E-mail: valery999@ukr.net

Надійшла до редакції: 28.10.2019// Після доопрацювання: 04.12.2019// Прийнято до друку: 26.12.2019

adjusting its volume and filling drugs, depending on the needs of the time; creating healthy competition between foreign market players and domestic producers; identification of the main market indicators (market conditions, demand, and consumption of immunological products), which will allow to make business development forecasts; assess the growth potential, opportunities and threats in the market; attracting to the Ukrainian market veterinary foreign firms – holders of registration certificates and firms – manufacturers of effective, affordable and quality vaccines in order to maintain a stable epizootic situation in rural areas, the private sector of the regions and the general well-being of the epizootic state in the state.

Conclusions. Development, elements of systematization, comparison and generalization of the regulatory framework, namely: the Law of Ukraine "On Veterinary Medicine" The list of veterinary immunobiological preparations registered in Ukraine as of 04/10/2019; official information of the State Statistics Service of Ukraine (Department of Agriculture and Environment Statistics) for 2018 – June 2019, showed that at the present time there were opportunities in the Ukrainian market for new players to enter (from among domestic producers) who were more convenient for the distributor than for the manufacturer. Risks and barriers to entry to the market are mainly related to the high level of competition in the industry.

Key words: retail market, monitoring, livestock, poultry, veterinary immunobiological preparations, domestic products, foreign products.

Current issues in pharmacy and medicine: science and practice 2020; 13 (1), 137–146

Ритейл ветеринарных иммунобиологических препаратов на украинском рынке ветеринарных вакцин

І. В. Бушуєва, Н. М. Борисенко

Цель работы – определить индикаторы особенностей рынка ветеринарных препаратов; установить уровень насыщенности и соответствующего обеспечения сектора сельскохозяйственных животных и птицы ветеринарными препаратами, входящих в Перечень ветеринарных иммунобиологических препаратов, зарегистрированных в Украине; проанализировать рынок зарегистрированных иммунобиологических препаратов по лекарственным формам; исследовать доли рынка фармацевтических фирм-владельцев регистрационных удостоверений (украинских и зарубежных) и фирм-производителей (украинских и зарубежных) данной продукции; обобщить зависимость ассортимента используемых вакцин для птиц от наиболее частых их заболеваний в определенном хозяйстве и общей эпизоотической ситуации в регионе.

Материалы и методы. В работе использовали синтетический, аналитический методы, а также методы информационного поиска, систематизации, сравнения, графический, статистический, описательный, обобщения. Материалы исследования: Закон Украины «О ветеринарной медицине», Перечень ветеринарных иммунобиологических препаратов, зарегистрированных в Украине по состоянию на 10.04.2019 г., официальная информация Государственной службы статистики Украины (Департамента статистики сельского хозяйства и окружающей среды) за 2018 – июнь 2019 гг., отчеты консалтинговой группы Pro-Consulting и компании IndexBox Marketing.

Результаты. Результаты исследования дают возможность для управления насыщенностью рынка ветеринарных иммунобиологических препаратов; корректировки его объемов и наполнения препаратами в зависимости от потребности времени; создания здоровой конкуренции между зарубежными игроками рынка и отечественными производителями; выявление главных показателей рынка (конъюнктуры, спроса и потребления иммунологических препаратов), что позволит построить прогнозы развития бизнеса, оценить потенциал роста, возможности и угрозы на рынке; привлечение на украинский рынок ветеринарных иностранных фирм-владельцев регистрационных удостоверений и фирм-производителей эффективных, доступных по стоимости и качеству вакцин для поддержания стабильной эпизоотической ситуации в сельских хозяйствах, частном секторе регионов и общего благополучия эпизоотического состояния в государстве.

Выводы. Разработка, элементы систематизации, сопоставления и обобщения нормативно-законодательной базы: Закона Украины «О ветеринарной медицине»; Перечня ветеринарных иммунобиологических препаратов, зарегистрированных в Украине по состоянию на 10.04.2019 г.; официальной информации Государственной службы статистики Украины (Департамента статистики сельского хозяйства и окружающей среды) по 2018 – июнь 2019 г. – показали, что в настоящее время на рынке Украины существуют возможности для входа новых участников (из числа отечественных производителей), более удобных для дистрибьютора, чем для производителя. Риски и барьеры входа на рынок связаны, главным образом, с высоким уровнем конкуренции в отрасли.

Ключевые слова: ритейл рынка, мониторинг, животноводство, птицеводство, ветеринарные иммунобиологические препараты, отечественная продукция, зарубежная продукция.

Актуальные вопросы фармацевтической и медицинской науки и практики. 2020. Т. 13, № 1(32). С. 137–146

Великий асортимент різних ветеринарних препаратів активно використовується в агропромисловому секторі народного господарства для лікування, профілактики захворювань сільськогосподарських тварин і птиці, а також підвищення їхньої продуктивності. Найбільша кількість ліків застосовується в сегментах птахівництва (кури, качки, гуси) та тваринництва (велика рогата худоба, свинарство). Така сегментація зумовлена низкою факторів, як-от рівень розвитку різних галузей птахівництва і тваринництва, поголів'я, а також частота спалахів окремих захворювань і сприйнятливість до них названих видів птиці та тварин.

Обіг ветеринарних препаратів в Україні регламентується Законом «Про ветеринарну медицину». Усі лікарські засоби проходять державну реєстрацію, в якій зазначають

вид тварин або птиці, для лікування яких може застосовуватися певний лікарський засіб. Але деякі препарати можуть бути неспецифіковані та використовуватися для догляду за різними видами тварин і птиці.

Мета роботи

Установити індикатори особливостей ринку ветеринарних препаратів; визначити рівень насиченості та відповідного забезпечення сектора сільськогосподарських тварин ветеринарними препаратами, що включені в Перелік ветеринарних імунобіологічних препаратів, які зареєстровані в Україні; проаналізувати ринок зареєстрованих імунобіологічних препаратів за лікарськими формами;

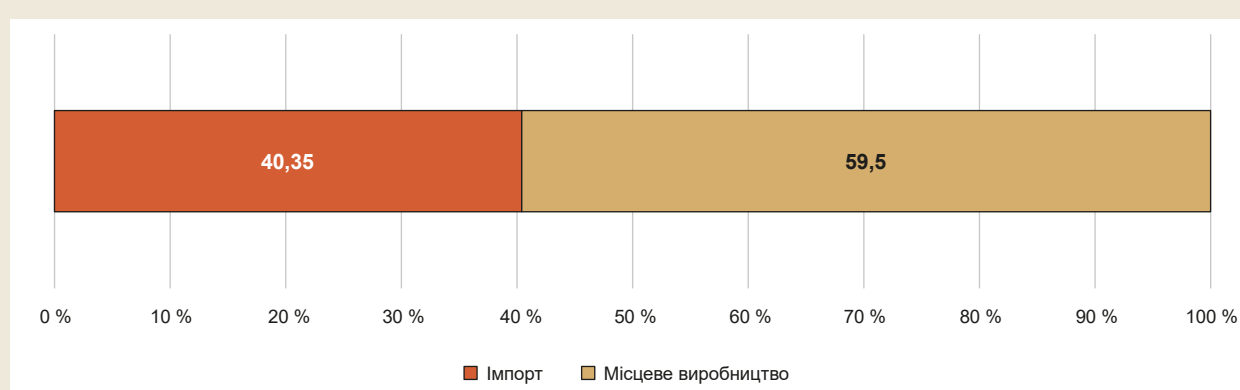

Рис. 1. Частки вітчизняних та імпортованих ветеринарних імунобіологічних препаратів у 2018 р. (у натуральних одиницях, %) (джерело – Pro-Consulting [1]).

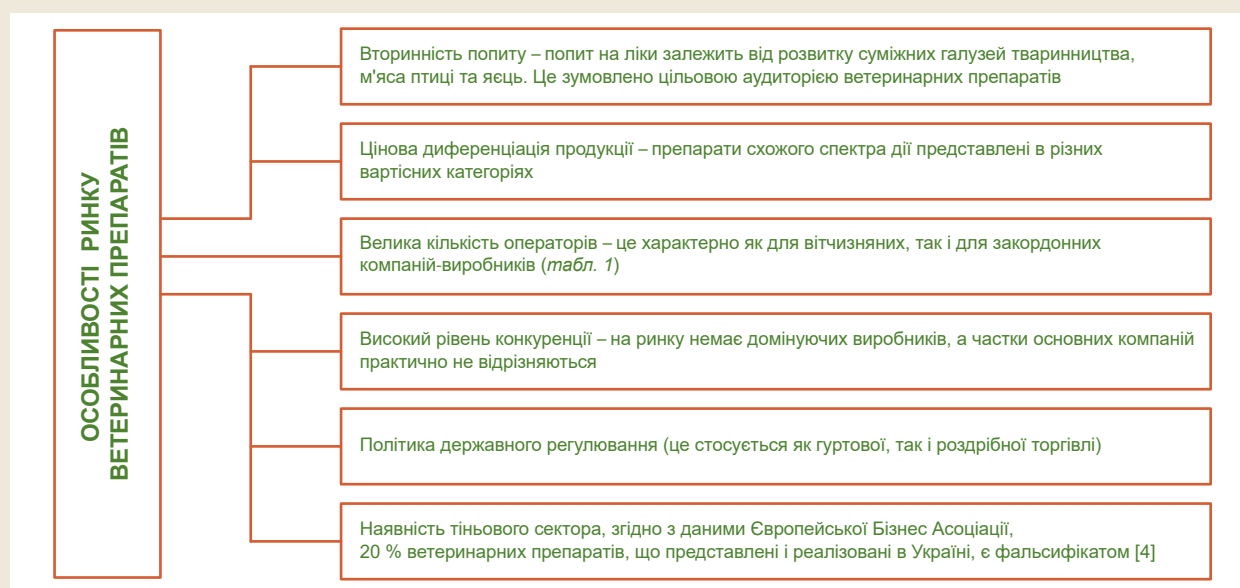

Рис. 2. Індикатори особливостей ринку ветеринарних препаратів (власна розробка).

дослідити частки ринку фармацевтичних фірм-власників реєстраційних посвідчень (українських і закордонних) і фірм-виробників (українських і закордонних) цієї продукції; узагальнити залежність асортименту використовуваних вакцин для птахів від найчастіших хвороб у цьому господарстві та загальної епізоотичної ситуації в регіоні.

Матеріали і методи дослідження

Протягом дослідження використали синтетичний, аналітичний методи, а також методи інформаційного пошуку, систематизації, порівняння, графічний, статистичний, описовий, узагальнення. Матеріалами дослідження стали Закон України «Про ветеринарну медицину», Перелік ветеринарних імунобіологічних препаратів, що зареєстровані в Україні станом на 10.04.2019 р., офіційна інформація Державної служби статистики України (Департаменту статистики сільського господарства та навколишнього середовища) за 2018 – червень 2019 р., звіти консалтингової групи Pro-Consulting і компанії IndexBox Marketing.

Результати

На українському ринку ветеринарних імунобіологічних препаратів широко представлена вітчизняна, імпортована продукція. Перевагами продукції внутрішнього державного виробництва є їхня невисока ціна та можливість безпосереднього (прямого) співробітництва виробників препаратів із господарствами агропромислового комплексу, приватними домогосподарствами.

У загальній структурі ветеринарних імунобіологічних препаратів на вітчизняному ринку переважає продукція національних (місцевих) підприємств. Співвідношення обсягів вітчизняного виробництва та імпорту становить 1,48 до 1,00 (на користь локальної продукції) (рис. 1).

Детальне дослідження характеру й особливостей використання ветеринарних медичних препаратів у сфері птахівництва є доволі актуальним. Як правило, птицю вакцинують від таких захворювань, як хвороба Ньюкасла, хвороба Марека, хвороба Гамборо, інфекційний бронхіт, ларинготрахеїт, синдром зниженої несучості, віспа, саль-

монельоз, кокцидоз, анемія тощо. Окрім імунобіологічних препаратів, застосовують також імуномодулятори, імуностимулятори, підкислювачі, вітаміни, що сприяють зростанню птиці та зміцненню імунітету поголів'я.

Ринок ветеринарних препаратів для птиці в Україні характеризується низкою особливостей, що наведені на *рис. 2*.

Згідно з Переліком зареєстрованих ветеринарних препаратів, кормових добавок, готових кормів та преміксів, наповненням якого займається Держпродспоживслужба України (здійснює державну реєстрацію ветеринарних препаратів, кормових добавок, преміксів і готових кормів, веде їх державний реєстр), у 2018 р. у нашій країні реєстрацію отримали 57 вітчизняних і 275 імпорتنних імунобіологічних препаратів. Станом на 10.04.2019 р. їхня загальна кількість становила 932 асортиментні позиції, а загалом зареєстровано 620 імунобіологічних препаратів (із чинними реєстраційними посвідченнями),

які використовуються і у тваринництві, і в птахівництві. Найактивніше на українському ринку продаються ветеринарні імунобіологічні препарати, власниками реєстраційних посвідчень яких є Нідерланди (118 асортиментних позицій 3 фірм-власників реєстраційних посвідчень на імунобіологічні препарати; фірма-лідер – «Інтервет Інтернешнл Б.В.» – зареєстровано 82 препарати), Італія (32 асортиментні позиції 3 фірм-власників реєстраційних посвідчень), Іспанія (40 асортиментних позицій 1 фірми-власника реєстраційного посвідчення), США (75 асортиментних позицій 10 фірм-власників реєстраційних посвідчень), Франція (97 асортиментних позицій 7 фірм-власників реєстраційних посвідчень; фірми-лідери – «МЕРІАЛ» – зареєстровано 50 препаратів, фірма «Сева Санте Анімаль» – 33 препарати), Чеська Республіка (47 асортиментних позицій 3 фірм-власників реєстраційних посвідчень), Велика Британія (24 асортиментні позиції 4 фірм-власників реєстраційних посвідчень) (*табл. 1*).

Таблиця 1. Власники реєстраційного посвідчення, яке дає право здійснювати виробництво й обіг ветеринарних імунобіологічних препаратів на території України (за даними Переліку ветеринарних імунобіологічних препаратів, що зареєстровані в Україні станом на 10.04.2019 р.) [2]

№ з/п	Власник реєстраційного посвідчення	К-ть препаратів	Країна
1	ФАТРО С.п.А	13	Італія*
2	Коміфарм Інтернешн Ко. Лтд.	2	Південна Корея
3	Інтервет Інтернешнл Б.В.	82	Нідерланди*
4	Акціонерне товариство «Біовета»	43	Чеська Республіка*
5	ДНКІБШМ	9	Україна
6	ТОВ «Вознесенський біоцех»	1	Україна
7	ТОВ НВФ «Дослідницький центр»	4	Російська Федерація
8	ТОВ «БІОТЕСТЛАБ»	27	Україна
9	ТОВ «СТРАТЕГІЯ»	1	Російська Федерація
10	АБІК Біолоджикал Лабораторіз Лтд	19	Ізраїль
11	ВАТ «Запоріжзооветпромстач»	2	Україна
12	ННЦ «ІЕКВМ»	8	Україна
13	ТОВ «Ветбіохім»	9	Російська Федерація
14	ТОВ «ДіаСвіт»	1	Україна
15	ТОВ «БІОТЕСТЛАБ»	27	Україна
16	ВМРД інк	1	США
17	ННЦ «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини»	40	Україна
18	Херсонське державне підприємство – Біологічна фабрика	15	Україна
19	ВАТ ВВП «Укрзооветпромстач»	8	Україна
20	Ломанн Анімал Хелс ГмбХ	11	Німеччина
21	ТОВ «Фармаско»	1	Україна
22	Державне підприємство «Сумська біологічна фабрика»	9	Україна
23	Інститут ветеринарної медицини НААН	10	Україна
24	Зоетіс Інк.	35	США*
25	Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів	28	Україна
26	ТОВ НВЦ «Ветлайф»	5	Україна
27	Інститут ветеринарної медицини УААН	4	Україна

Продовження таблиці 1.

№ з/п	Власник реєстраційного посвідчення	К-ть препаратів	Країна
28	Приватне підприємство НВП «АгроВет»	1	Україна
29	ВАТ «Покровський завод біопрепаратів»	4	Російська Федерація
30	МЕРІАЛ	50	Франція*
31	Айдекс Юроп Б.В.	17	Нідерланди
32	Піонер Хай-Бренд Інтернешнл	9	США
33	Сева Санте Анімаль	33	Франція*
34	ТОВ «Алтекс»	1	Україна
35	Державне підприємство – Дніпропетровська біологічна фабрика	3	Україна
36	Федеральна державна бюджетна установа «Федеральний центр охорони здоров'я тварин» (ФДБУ «ВНДІЗТ»)	3	Російська Федерація
37	Лапровет Хангарі Ветеринарі Фармацевтікал Лтд	4	Угорщина
38	ТОВ «ЕКСІМВЕТ»	1	Україна
39	Приватне підприємство «Кронос-Агро»	4	Україна
40	Державне дослідно-виробниче підприємство «Біоветпрепарат» Інституту ветеринарної медицини НААНУ	2	Україна
41	Приватне підприємство «Вет-Груп»	6	Україна
42	Файзер Ейч.Сі.Пі. Корпорейшн	3	США
43	ГЕНЕРА Інк.	5	Республіка Хорватія
44	Інститут птахівництва НААНУ	3	Україна
45	ТОВ «СГП «Нива»	1	Україна
46	Інтервет Інк.	2	США
47	АРКО Лабораторіес Лтд	1	США
48	«Біохем ГмбХ»	1	Німеччина
49	Біохем Цузатцштоффе Хандельс-унд Продукцонсгезельшафт мбХ	1	Німеччина
50	Просол С.п.А.	1	Італія
51	НВ ТОВ «ЛЕЙКОНАД»	2	Україна
52	ПрАТ «НВК «Діапроф-Мед»	2	Україна
53	ЗАТ Фірма НВВіЗЦ «Ветзвіроцентр»	3	Російська Федерація
54	ТОВ «Біоцентр»	1	Російська Федерація
55	Форт Додж Енімал Хелс Холланд	1	Нідерланди
56	СІНБІОТІКС ЮЕРОП	5	Франція
57	ЛАБОРАТОРІОС ХІПРА, С.А.	40	Іспанія
58	ТОВ «МЕВАК»	1	Словаччина
59	Інтервет ЮК Лтд/МСД Енімал Хелс	1	Велика Британія
60	Інститут сільського господарства Західного Полісся НААН України	1	Україна
61	ТОВ НВП «УКРВАК»	3	Україна
62	Чарм Саенсіс Інк.	5	США
63	НВФ ТОВ «Мікробіологічні пробіотики та консерванти»	1	Російська Федерація
64	Ветеч Лабораторія Інк.	2	Канада
65	Венкатешвара Хатчеріс Приват Лімітед	4	Індія
66	Житомирський національний агроекологічний університет	1	Україна
67	ТОВ «Пансіонат «Орбіта-2»	1	Україна
68	Еланко Єуропа Лімітед	21	Велика Британія*
69	БІОВАК Лтд	9	Ізраїль

Продовження таблиці 1.

№ з/п	Власник реєстраційного посвідчення	К-ть препаратів	Країна
70	ТДВ «ІНТЕРХІМ»	2	Україна
71	ДНУ Всеросійський науково-дослідний інститут ветеринарної вірусології і мікробіології Россільгосакадемії	3	Російська Федерація
72	ФДУП «Армавірська біофабрика»	14	Російська Федерація
73	БіоЧек Б.В.	18	Нідерланди*
74	Берінгер Інгельхайм Ветмедіка ГмбХ	20	Німеччина*
75	ХЮВЕФАРМА ЕООД	2	Болгарія
76	ТОВ «Відродження М»	2	Україна
77	Федеральне казенне підприємство «Ставропольська біофабрика»	3	Російська Федерація
78	ТОВ «СГП «МБС»	2	Україна
79	БІОВЕТ ПУЛАВИ	1	Польща
80	БіоНот, Інк.	3	Південна Корея
81	ТОВ «Біо-Тест-Лабораторія»	1	Україна
82	ТОВ «Бактеріальні препарати»	1	Україна
83	ТОВ «ХЕМА»	6	Україна
84	Дінтек спол. с.р.о.	3	Чеська Республіка
85	БІОМУН КОМПАНІ	16	США*
86	Біо-Рад Лабораторіес	1	Франція
87	Квікін Біотек Ко. Лтд	4	Китай
88	Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААН України	2	Україна
89	Хр. Хансен	1	Данія
90	Інститут тваринництва НААН; ННЦ «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини»	1	Україна
91	Інститут тваринництва НААН	3	Україна
92	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	1	Україна
93	БІОФАРМ, Науково-дослідний інститут біологічних та ветеринарних препаратів	1	Чеська Республіка
94	ТОВ «Торговий Дім «БіАгро»	2	Російська Федерація
95	ТОВ «ВЕТПРОБІО»	1	Україна
96	Зоетіс Бельджіум С. Е.	3	Бельгія
97	ВетОл Леборетеріз	2	Південна Корея
98	ІЗО С.р.л.а соціо уніко	18	Італія*
99	С.Т.П. Пастера філіал Filipesti ООО	2	Румунія
100	Юнайтед Ваксінз, Інк.	2	США
101	БІНОМЕД ГмбХ	5	Німеччина
102	ТОВ «НДП «ВЕТЕРИНАРНІ БІОТЕХНОЛОГІЇ»	5	Україна
103	Біогаль Гейлд Лебс Акс Лтд	2	Ізраїль
104	ВІРБАК С.А.	4	Франція
105	Біовет Дрвалев С.А.	1	Польща
106	Унісенсор С.А.	1	Бельгія
107	Віта (Юереп) Лтд	1	Велика Британія
108	Інститут біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України	1	Україна
109	БУЛТЕХ 2000 Лтд	1	Болгарія
110	Фармшюр Інтернешонал Лтд.	1	Велика Британія

Продовження таблиці 1.

№ з/п	Власник реєстраційного посвідчення	К-ть препаратів	Країна
111	Лаллеманд Енімал Нутрішн ЮК, ЛТД	1	Велика Британія
112	Шерінг-Плау Енімал Хелс	1	Нова Зеландія
113	Юнайтед Біомедікал Інк. Азія	1	Тайвань (РК)
114	ПАТ «ФАРМСТАНДАРТ-БІОЛІК»	1	Україна
115	ІДТ Біологіка ГмБХ	2	Німеччина
116	ТОВ «Український центр захисту здоров'я тварин»	3	Україна
117	Лабораторіус Венкуфарма Бразиліі ЛТДА	3	Бразилія
118	ТОВ «Дочірня компанія товариства «САКС»	1	Україна
119	ТОВ «СмартБіоЛаб»	7	Україна
120	Аналітік ін Мілч Продуктіонс-унд Вертріебс ГмБХ	1	Німеччина
121	ТОВ «ПЛР технології»	1	Республіка Білорусь
122	Інститут продовольчих ресурсів Національної академії аграрних наук України	1	Україна
123	Сева-Філаксія Ветеринарі Байолоджикалс Ко Лтд	1	Угорщина
124	Сева Анімаль Хелс Інк.	2	Канада
125	ІДТ Біологіка ГмБХ	1	Німеччина
126	Шеньчжень Біоізі Біотехнолоджи	1	КНР
127	Лайф Текнолоджис Корпорейшн – ТермоФішер Саєнтіфік	1	США
128	ЛСІ (Лабораторіе Сервіс Інтернешнал) / Лайф Текнолоджис Корпорейшн /ТермоФішер Саєнтіфік	4	Франція
129	ТОВ «ЛАКТОФАРМ УКРАЇНА»	1	Україна
130	ТОВ УКРБІОТЕХ	1	Україна
131	КБНП, ІНК	1	Південна Корея
132	ФОП Цуканова Ірина Миколаївна	1	Україна

*: країни-лідери за кількістю препаратів

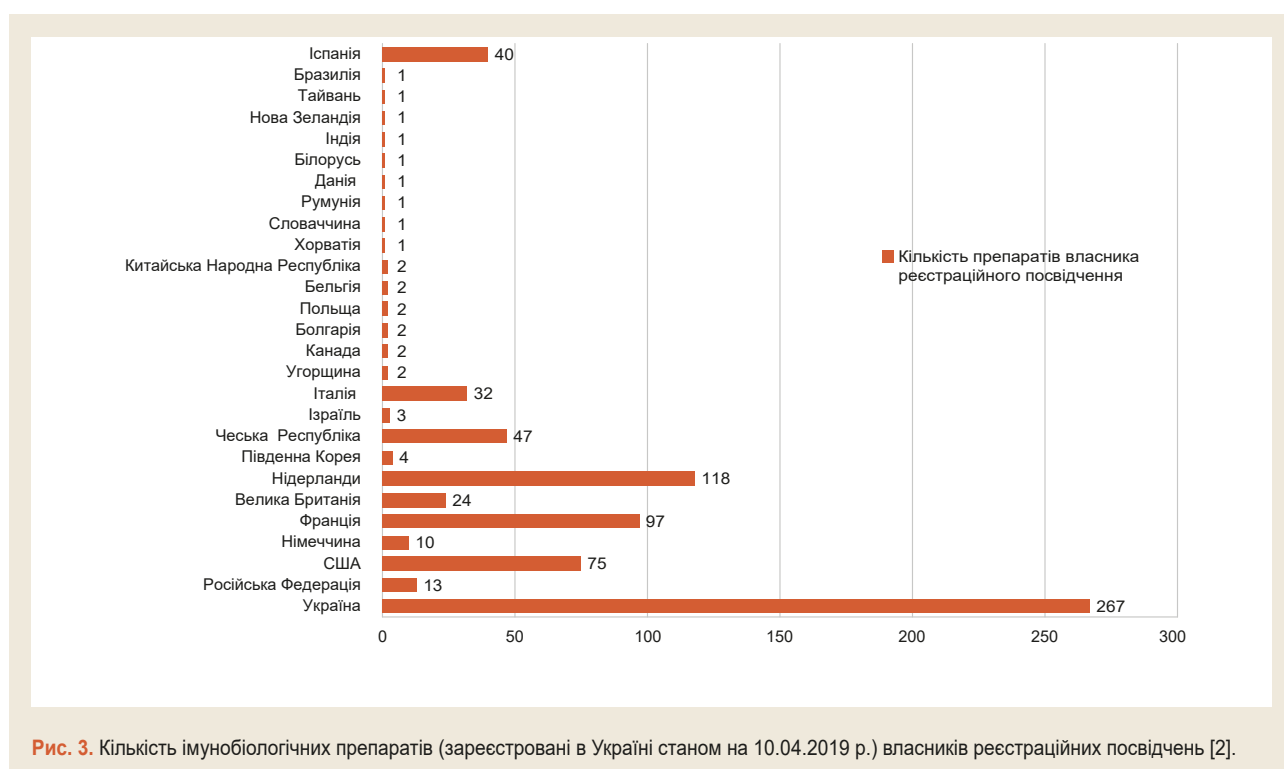

Рис. 3. Кількість імунобіологічних препаратів (зареєстровани в Україні станом на 10.04.2019 р.) власників реєстраційних посвідчень [2].

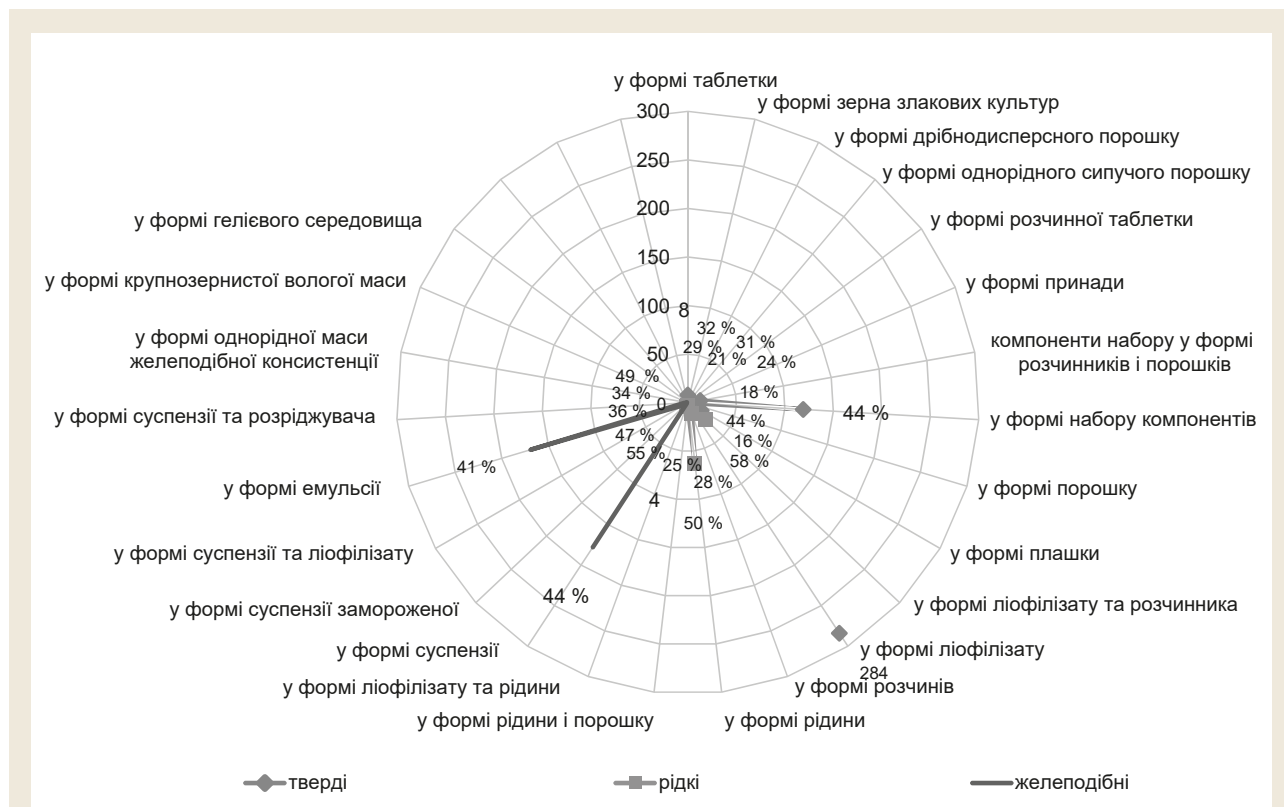

Рис. 4. Діаграма розподілу імунобіологічних препаратів за лікарськими формами (складено за даними Переліку ветеринарних імунобіологічних препаратів, що зареєстровані в Україні станом на 10.04.2019 р.).

Великий асортимент представленої продукції зумовлений випуском медикаментів із різними назвами, але однією діючою речовиною.

За даними, що наведені на рис. 3, беззаперечним лідером на ринку є продукція національних виробників. Так, із 932 найменувань ветеринарних імунобіологічних препаратів, що включені в Перелік як зареєстровані в Україні, належать для застосування саме у птахівництві 297 препаратів (31,87 %) для курей і курчат, 11 (1,1 %) – для індиків, 4 (0,43 %) – для гусей, 2 (0,21 %) – для качок і каченят). Відзначимо, що в загальному ландшафті обігу більше ніж 40 % такої продукції є локальним виробництвом імунобіологічних препаратів.

На рис. 4 наведені лікарські форми імунобіологічних препаратів. Найбільше представлені ліофілізат (284 асортиментних позиції), емульсії, суспензії, набори компонентів (178, 169, 119 асортиментних позицій відповідно). У власників реєстраційних посвідчень і фірм-виробників, які мають препарати з обмеженою кількістю лікарських форм (по 1 позиції, а саме у формі крупнозернистої вологої маси, плашки, гелієвого середовища, зерна злакових культур), є усі шанси для розвитку та зайняття монопольної ніші в цьому сегменті.

Складна економічна ситуація останніх років (2015–2018 рр.) стала причиною зниження платоспроможності населення та зменшення споживання окремих категорій харчів. Утім курячі яйця, м'ясо й надалі мають попит.

За останні 3 роки кількість домашньої птиці зменшилася на 9 % [3]. На це вплинула втрата ресурсів окремих окупованих територій Донецької та Луганської областей – птахофабрик, підприємств-виробників корму та сировини для нього. Ринок ветеринарних препаратів для птиці через особливості цільової аудиторії прямо залежить від показників виробництва курячих яєць і м'яса. Однак, хоч і з низьким темпом, але чисельність птиці у промислових підприємствах і господарствах населення нині збільшується (табл. 2) [3].

У таблиці 3 наведені загальнодоступні статистичні показники кількості свійської птиці в Україні та за областями. Так, уже на червень 2019 р. її кількість збільшилася в масштабах України на 8,01 % на підприємствах і на 1,4 % у господарствах населення [3].

Обговорення

Найбільша потреба у ветеринарних препаратах для птиці припадає на перші тижні життя, коли відбувається імунізація всього поголів'я ферми, а також під час спалахів окремих захворювань. Асортимент використовуваних вакцин залежить від найчастіших хвороб у цьому господарстві й епізоотичної ситуації в регіоні. На ринку ветеринарних лікарських засобів України є і місцева, й іноземна продукція. Асортимент імпортованих вакцин для птахів більший. У 2015–2016 рр. під впливом інфляції ціни як імпортованих, так і українських ветеринарних препаратів

Таблиця 2. Групування підприємств за кількістю сільськогосподарських тварин на 1 січня 2019 року

Птиця свійська	Кількість підприємств		Кількість тварин	
	одиниць	у % до загальної кількості	тис. голів	у % до загальної кількості
Підприємства – загалом	449	100,0	118812,9	100,0
з них мали, голів				
до 4999	187	41,6	186,6	0,2
5000–49999	113	25,2	2378,9	2,0
50000–99999	25	5,6	1800,7	1,5
100000–499999	87	19,4	21150,1	17,8
більше	37	8,2	93296,6	78,5

Дані наведені, не враховуючи анексовану РФ територію Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та тимчасово окуповані окремі території Донецької та Луганської областей.

Таблиця 3. Кількість свійської птиці підприємств і приватних господарств населення на 01 червня 2019 р. (за даними Державної служби статистики України; для наступного розрахунку потреби у ветеринарних імунобіологічних препаратах)

(тис. голів)	Підприємства			Господарства населення		
	2019	2018	2019 у % до 2018	2019	2018	2019 у % до 2018
Україна	122961,7	113781,0	108,1	111603,1	110026,9	101,4
Вінницька	29450,0	19705,7	149,4	8898,7	8921,3	99,7
Волинська	4860,6	5188,1	93,7	3702,8	3837,1	96,5
Дніпропетровська	15189,6	13824,5	109,9	5161,2	5210,7	99,1
Донецька	2808,5	2108,0	133,2	2681,3	2549,9	105,2
Житомирська	504,3	619,0	81,5	6939,8	6914,3	100,4
Закарпатська	к	к	к	к	к	к
Запорізька	2695,7	2804,6	96,1	2523,1	2795,6	90,3
Івано-Франківська	2084,2	1758,4	118,5	3058,0	3065,0	99,8
Київська	18297,0	21375,8	85,6	9434,2	8845,7	106,7
Кіровоградська	433,0	41,6	1040,9	5548,9	5473,1	101,4
Луганська	к	к	к	к	к	к
Львівська	4629,2	4185,2	110,6	7824,7	7378,6	106,0
Миколаївська	808,9	716,7	112,9	2160,1	2244,1	96,3
Одеська	159,2	212,4	75,0	3172,9	3800,3	83,5
Полтавська	2664,2	2685,1	99,2	3900,1	3617,7	107,8
Рівненська	1938,5	2159,0	89,8	5317,2	5306,6	100,2
Сумська	1182,5	1341,8	88,1	5168,2	4417,1	117,0
Тернопільська	2051,0	1737,9	118,0	3618,9	3653,3	99,1
Харківська	2650,3	2219,3	119,4	5654,4	5749,5	98,3
Херсонська	2921,7	5501,0	53,1	5088,5	5211,0	97,6
Хмельницька	5129,3	5102,6	100,5	2773,9	2703,9	102,6
Черкаська	20993,3	19083,0	110,0	6909,8	6540,3	105,6
Чернівецька	1028,0	955,9	107,5	2674,3	2647,5	101,0
Чернігівська	228,3	265,1	86,1	3619,2	3273,5	110,6

Дані наведені, не враховуючи анексовану РФ територію Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та тимчасово окуповані окремі території Донецької та Луганської областей; **Символ (к)**: дані не оприлюднюються для забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності статистичної інформації.

підвищилися. У 2018–2019 р. відбувається збільшення випуску продукції птахівництва, що спричиняє збільшення поголів'я курей. Своєю чергою, це підвищує попит на ветеринарні імунобіологічні препарати для цієї галузі.

Висновки

Опрацювання, елементи систематизації, зіставлення та узагальнення нормативно-законодавчої бази: Закону України «Про ветеринарну медицину»; Переліку ветеринарних імунобіологічних препаратів, що зареєстровані в Україні станом на 10.04.2019 р.; офіційної інформації Державної служби статистики України (Департаменту статистики сільськогосподарства та навколишнього середовища) за 2018 – червень 2019 р. – показали, що нині на ринку України наявні можливості для входу нових учасників (серед вітчизняних виробників), зручніших для дистрибутора, ніж для виробника. Ризики та бар'єри входу на ринок пов'язані передусім із високим рівнем конкуренції в галузі.

Конфлікт інтересів: відсутній.

Conflicts of interest: authors have no conflict of interest to declare.

Відомості про авторів:

Бушуєва І. В., д-р фарм. наук, професор каф. клінічної фармації, фармакоterapiї та управління і економіки фармації, Запорізький державний медичний університет, Україна.

Борисенко Н. М., PhD-аспірант каф. клінічної фармації, фармакоterapiї та управління і економіки фармації, Запорізький державний медичний університет, Україна.

Information about authors:

Bushuieva I. V., PhD, DSc, Professor of the Department of Clinical Pharmacy, Pharmacotherapy and MFE, Faculty of Postgraduate Education, Zaporizhzhia State Medical University, Ukraine.

Borysenko N. M., Postgraduate Student of the Department of Clinical Pharmacy, Pharmacotherapy and MFE, Faculty of Postgraduate Education, Zaporizhzhia State Medical University, Ukraine.

Сведения об авторах:

Бушуєва І. В., д-р фарм. наук, професор каф. клінічної фармації, фармакоterapiї та управління і економіки фармації, Запорізький державний медичний університет, Україна.

Борисенко Н. М., PhD-аспірант каф. клінічної фармації, фармакоterapiї та управління і економіки фармації, Запорізький державний медичний університет, Україна.

Список літератури

- [1] Pro-Consulting : офіційний сайт. URL : <http://pro-consulting.ua>
- [2] Перелік ветеринарних імунобіологічних препаратів, що зареєстровані в Україні станом на 10.04.2019 р. / Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів. URL : https://www.consumer.gov.ua/Pictures/Files/Editor/document/reestri/Zareestrovani_preparati_stanom_na_10.04.2019_p_imunobiologichni.doc
- [3] Кількість сільськогосподарських тварин на 01 червня 2019 року / Державна служба статистики України. URL : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/sg/ksgt/arh_ksgt2019_u.html
- [4] 20 % ветпрепаратів в Україні – підроблені. URL : <http://milkua.info/uk/post/20-vetpreparativ-v-ukraini-pidrobleni>

References

- [1] Pro-Consulting. (2019). Retrieved from <https://pro-consulting.ua> [in Ukrainian].
- [2] State Service of Ukraine on Food Safety and Consumer Protection. (2019, April 10). *Perelik veterynarnykh imunobiologichnykh preparativ, shcho zareiestrovani v Ukraini stanom na 10.04.2019 r.* [List of veterinary immunobiological preparations registered in Ukraine as of 10.04.2019]. Retrieved from <https://www.consumer.gov.ua> [in Ukrainian].
- [3] State Statistics Service of Ukraine. (2019, June 1). *Kilkist silskohospodarskykh tvaryn na 01 chervnia 2019 roku* [Number of farm animals as of June 01, 2019]. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/sg/ksgt/arh_ksgt2019_u.html [in Ukrainian].
- [4] 20 % vetpreparativ v Ukraini – pidrobleni [The rate of counterfeiting is as high as 20 % of all veterinary drugs in Ukraine. (2016, October 31)]. Retrieved from <http://milkua.info/uk/post/20-vetpreparativ-v-ukraini-pidrobleni> [in Ukrainian].